

Riktlinjer för leverans av digitalt produktionsmaterial

Introduktion

Riktlinjerna/checklistan har tagits fram för att underlätta för beställare som tillhandahåller leverantören digitalt produktionsunderlag. Målet är att förvissa sig om att materialet håller en standard som gör det möjligt för leverantören att fullgöra prestationen på ett fackmässigt sätt utan störningar. Riktlinjerna/Checklistan kan användas både för så kallade "Öppna dokument" (t.ex. InDesign-, Illustrator- eller Quark XPress-filer) och "Låsta dokument" (någon variant av PDF-formatet), företrädesvis bör PDF/X-4 användas. Riktlinjerna/Checklistan utgår från villkorsföreskrifterna i Allmänna leveransvillkor för grafiska prestationer (ALG 10).

ALG innebär bl.a:

- » att leverantören skall ange de kvalitets- och andra krav som ställs på de dokument som beställaren förutsätts tillhandahålla enligt avtalet
- » att beställaren skall tillhandahålla de digitala dokumenten i en sådan form att kraven är uppfyllda
- » att leverantören svarar för fel på materialet som uppkommit vid prestationens utförande
- » att leverantören skall underrätta beställaren om leverantören vid fackmässig kontroll uppmärksammar fel i dokumentet.

Kontrollpunkter för beställare

För "Öppna dokument"

1. Ange det eller de program och den eller de programversioner samt den eller de datorplattformar som använts vid framtagandet av materialet.

2. Se till att samtliga bildfiler inklusive logotyper och övriga inmonterade objekt är bifogade och korrekt länkade. Använd med fördel layoutprogrammets "packa"-funktion (eller motsvarande) för att säkerställa att typsnitt och länkade element blir bifogade.

3. Skicka med alla typsnitt, men undvik om möjligt TrueType-typsnitt (se även punkt 9 nedan)!

4. Ange tydligt om så kallade markeringsbilder (OPI) används.

För PDF/X-4

5. I vissa fall är det numera ganska ålderstigna formatet PDF/X-1a fortfarande lämpligt att använda, i synnerhet i äldre typer av rippsystem. Men en modern ripp klarar PDF/X-4, som stödjer bruk av RGB-bilder, lager och transparens. Fördelen med att använda PDF/X är att dokumenten är kontrollerade, "preflightade", enligt specifikationer som tillämpas i den programvara som utför preflighten. De internationellt accepterade preflightinställningarna för olika tryckförhållanden publiceras av Ghent PDF Workgroup på deras webbsida www.gwg.org. Din leverantör kan eventuellt ta fram speciella preflightinställningar för just din produktion, och då bör du använda dem. Längre fram i texten förklaras filformatet PDF/X lite utförligare.

Generella punkter att beakta

6. Presentera utskrifter av dokumenten. Om färgkorrekta förprovtryck framställs ska dessa produceras med toleranskrav enligt ISO 12647-7.

7. Faktisk bildupplösning för fotografiska bilder (efter att skalning skett i layoutprogrammet) ska vara $2 \times$ vald rastertäthet, vilket oftast innebär minst 300 ppi. Streckbilder (bitmap) skall vara minst 600 ppi, men bör vara 1200 ppi. (not: ppi, pixlar per tum anges ibland felaktigt som dpi, dots per tum)

8. Kolla med leverantören om lämpligaste filformat för pixel- respektive objektgrafik, och komprimeringsgrad för fotografiska bilder. Undvik i allmänhet kraftig komprimering på JPEG-filer (låg kvalitet).

9. Använd köpta originaltypsnitt och bifoga dessa (gäller även för PDF-filer – det finns typsnitt som inte bäddas in i PDFer trots att detta är aktiverat). Se till att kursiva, feta och andra varianter av använda typsnitt är äkta. Manipulera inte den äkta varianten med hjälp av layoutprogrammets meny. Undvik i möjligaste mån TrueType-typsnitt då dessa kan feltolkas vid rippning till plåt.

10. Om dekorfärger ska användas vid tryckning måste exempel skickas i fysisk form till leverantören. Om tryckning sker med enbart CMYK ska inte dekorfärger användas i dokumenten.

11. Använd rätt ICC-profil för aktuell papperstyp och tryckmetod. Kontrollera med leverantören om generella profiler från till exempel Adobe, ECI eller VIGC kan användas, eller använd de som leverantören rekommenderar för aktuell produktion.

12. Kontrollera att ingen text som skall tryckas i enbart svart ligger i färgen ”passmärken”, eller är angiven som en färgblandning i CMYK.

13. Passmärken definieras med färgen ”passmärken”.

14. Kolla att du har angett parametrar för övertryck eller ursparning rätt, liksom svällning. Konferera med din leverantörs prepressavdelning om du är osäker om vad som är lämpligast i ditt dokument!

Dokumentformat

15. Rätt sidstorlek, skuret format = dokumentformat.

Uppslag

16. Uppslag definieras som två sidor (men skapa inte PDF-filer som uppslag!).

Omslag och pärmöverdrag

17. Omslag utan rygg definieras som två sidor.

18. Omslag med rygg definieras som en sida, framsida, rygg och baksida räknas in i formatet.

19. Skyddsomslag definieras som en sida inklusive flikar och tillägg för pärmtjocklek och utfall.

20. Pärmöverdrag definieras som en sida med 15 mm tillägg för pärm och fals längs alla fyra kanterna.

Dokumentinnehåll

21. Se till att utfallande bilder, tonplattor och andra utfallande objekt uppåt, nedåt och utåt ligger minst 3 mm utanför formatet och i innermarginalen/ buntens kant i kant.

Kontrollpunkter för leverantör

22. Om leverantören vid fackmässig kontroll av dokumentet uppmärksammar fel i text- och bildinnehållet skall beställaren underrättas i enlighet med ALG 10 punkt 27.2.

Ytterligare information om PDF/X-formatet

Det finns många sätt att skapa PDF-filer, men alla lämpar sig inte för tryckteknisk användning. Filformatet PDF/X (ISO 15930) beskriver ett antal varianter av PDF som lämpar sig för trycksaksproduktion, där interaktivitet (länkar, film, ljud, ifyllnadsfält) inte får inkluderas i dokumenten. För de flesta typerna av trycksaksproduktion lämpar sig PDF/X-4 bäst, vilket medger att man använder vad som brukar kallas ett ”RGB-baserat” arbetsflöde. Bilder kan ligga i färgrymden RGB, och PDFerna kan innehålla redigerbar transparens- och lagerhantering. Konferera med din leverantör hur du bäst använder PDF/X-4 om du är osäker!

Riktlinjerna gäller från 2015-12-01 och är framtagna av: Grafiska Företagen, Svenska Förläggareföreningen, Sveriges Annonörer, Sveriges Kommunikationsbyråer och Sveriges Tidskrifter.

Senaste versionen finns på:
www.grafiska.se/checklista